

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felső szerkesztő: Rudavánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cászló József.	= Egyes szám ára 4 fillér. =	
Helyben: Negyedévre	3 korona.			Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon	
Külföldre: Negyedévre	12 " "				
Helyben: Negyedévre	5 " "				
Külföldre: Negyedévre	20 " "				

Produktív munka.

— jul. 19.

A polgármesterek az elmúlt héten tisztelegtek a kormányelnöknél, ki megragadta az alkalmat, hogy a városok első tisztviselői előtt munkásságának és törekvésének irányát megjelölje.

Tisza István gróf rövidvelősen nyilatkozott, nem simogatott, hanem a szegfejtőre ütött.

Mivel pedig a mi száz árnyalatra oszlott ellenzékünk mohón kap az alkalmona kormányelnököt meggyanúsítani, most is erősen megtámadta azon nyilatkozatát, melyben a mérges illúziók által okozott részegségről beszélve azt mondta, hogy neki egy célja van: a valódi érvgyűjtés produktív munkája.

Nyomban ráfogták a műhazafiak és ezek sajtója, hogy a kormányelnök a mérges illúziók okozta részegség alatt a nemzet jogos követeléseit értette és hogy azt kívánja, miszerint a nemzet mondjon le a minden igaz magyar által rendületlenül vallott teljes állami szuverenitásról mert az mérges illúzió.

Hogy miket értett Tisza István mérges illúziók alatt: azt ő tudja, ő illetékes megmagyarázni. Annyi azonban bizonyos, hogy ha az ő szavaihoz semmit sem teszünk ferdités céljából s azokból semmit sem veszünk el önkényesen, ha tehát csak az ő szavairól beszélünk: nemcsak Magyarország miniszterelnökének, de egyáltalán minden hazafinak legszentebb joga és kötelessége nemzetét mérges illúzióktól óvni és védeni. Hát már az is bűn, ha a hazáját szerető szív attól óvja nemzetét, hogy ne éljen tévedésekben, őrizkedjék hibáktól, hallgasson a szív, az ész, a jellem szavára? Mérges illúziók gonosz terjesztői nem kevesebb kárt és rómlást okoztak nemzeteknek, mint kegyetlen zsarnok leigázók.

Nemzeti küzdelemhez méltó vész és méltó sereg kell. Mint a költő

által leírt bűvészinas csak bajt és szerencsétlenséget okozhat, amit aztán a mesternek kell nagynehezen helyrehozni: — úgy a politikai bűvészinasok is csapást zudithatnak hazánkra. De mit bánják a hazát azok, akik csak személyi érvenysülésre törnek! Mérges illúzió lenne, ha a nemzet a bűvészinasokat mesereknék nézné. S ugyanolyan mérges, gonosz illúzió, ha azt hinné valaki, hogy a tetőtől lehet építeni az erős alapzat megépítése nélkül. Végtelen illúzió, ha azt hitetik el az országgal, hogy most célszerű és eredményes lehet újabb viadalt kezdeni a királyi házzal, holott alig fejeztük be szerencsésen a legutóbbi küzdelmet s holott akik vivni akarják, nem a nemzetnek, hanem csak maguknak akarnak eredményt elérni.

Ha ezekre a mérges illúziókra gondolt Tisza, igen helyesen tette, hogy gondolatát magyarosan kifejezte. S hogy nem gondolhattott egyébre s hogy neki joga van mérges illúzióktól óvni: — az kitűnik tényeikről.

Hiszen hogy is gondolhatta volna ő mérges illúzióknak a magyar állam teljes szuverenitását, — amint a klerikálisok rá akarnak fujni — holott ő volt az, aki elfogadta a 9-es bizottság ama pontját, mely szerint a vezényleti nyelv megállapítása a nemzeti szuverenitás alá tartozik, nemzeti jog. Vagyis éppen ő védte meg a nemzet szuverenitását. S ő ment katonai engedmények elérésében tovább, mint eddig bárki. Akik most támadják, több ízben nyíltan kimondták, hogy kevesebb bel érik be s több ízben készek voltak sokkal olcsóbb áron leszerelni, sőt néhányan közülök, midőn kormányon voltak, vagy a kormányba jutni reméltek, már tényleg beérték volt a legkisebb vívmány nélkül.

Hát most kit akarnak elámitani? Hiszik-e igazán, hogy mérges

illúziókat keltve, józan művelt embert tévedésbe ejthetnek? Nem, uraim! Értelmes lényt ily mérges illúziókkal el nem kábithatnak, nem ejthetnek részegségbe.

Most a magyar politika — úgy a külpolitikai kényszer-helyzet, mint a belső erőgyűjtés szüksége folytán — ott van, hogy alkotnunk, dolgoznunk, teremtenünk kell. Jóvá kell tennünk évtizedek, sőt évszázadok mulasztásait. Szellemi anyagi téren, minden vonalon ki kell fejtenünk ősi tehetségünket. Soha egy percig el nem felejtve a nemzeti önállóság és nagylét dicső célját, tehetséggel, szorgalommal, mintaszerű izgatással, nemzeti kultúrával, gazdasági felvirágoztatással elő kel készítenünk az időt, amikor az ige testté válik, — s ezalatt hiven, rendületlenül ragaszkodunk 1848. eszméjéhez, becsületesen előkészíteni és megvalósítani akarván a dicső jövőt.

— július 19.

— Az országgyűlés szünete. A rekkenő nyári melegben a képviselők nagyrésze nincs a képviselőházban, pedig igen sok munka vár elintézésre. Hogy mikor lesz a nyári szünet, még senki sem tudja megmondani. Az ellenzéknek sines inyére a melegben való munka és egy-egy fontosabb ügyben a jövőbe egy, legfeljebb két szónokkal vesz részt a vitában.

A bögre.

Irta: Lyka Károly.

Nem tudjuk, miforma lehetett az őseim, bár koponyáját és későt teméntelen mennyiségben ássák ki a tudósok. A lelkét azonban nem lehetett eddig sehonnán napvilágra szállítani, holott az ember lélek nélkül igen csonka. Mit érzett vajjon őseim egyike ezelőtt negyven-ötvenezer esztendővel, amikor népes családja körében köbicskával szellette föl, a masztodon-sonkát? Erről óvatosan hallgat Ranke és Klatsch, mert e tárgy könnyen költői fecsegésbe eszalogathatná az egzakt tudományt. E kapocsokkal szemben talán nincs helyén a téma feszegetése, bár izgatón érdekes.

Törlesztéses és egyéb kölcsönök

Harstein Kálmán jelzalog kölesön irodája,

a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl ki o o o o o o o

Debrecen, Piac-utca 83. szám.

Bizonyos körülmények azonban lehetővé teszik, hogy ezen tudomány számára hozzáférhetően helyen leírjuk néhány idegvágó tapasztalatunkat.

Több ősemberrel találkoztam ugyanis az utóbbi években. S tőlük tudtam meg azt, amit a szakemberek eddig rejtélynek nyilvánítottak. Nem is egyenestőlük, hanem a munkájuktól. Van egy varázsszelencém, amely pontos felvilágossítással szolgál. Egy bögre.

Közönséges tárgy, három krajcárba kerül, sincs rajta semmi különös látnivaló, anyaga is a legprózaiabb, vegyi összetétele Wartha Vince szerint $Al_2O_3 \cdot 2SiO_2 \cdot 2H_2O$. Szóval idegen anyagokkal kevert anyag.

Bögre, amely nem készült korong segítségével, tehát egészen a gölöncsér két kezének műve. Ami rajta dekoráció, az is csak úgy hevenyészve, „szabad kézzel” készült. Néhol a gölöncsér a hüve ykuját benyomkodta a még friss agyagba: ott karikás mélyedések látszanak. Másutt a körmehegyeit nyomta bele: az csupa félholdat adott. Végül a pipaszurkálójával végig húzott egy stráfot: ez a mélyedés most úgy fogja körül a bögrét, mint egy karperce egy puha asszonyi kezét.

E körülményes leírásból már sejti az olvasó; hogy az ősember, akiről itt szó esik, egy közönséges gölöncsér, azaz fazekasmester. Rendes adófizető polgár.

Mégis jogom van én a régmúlt tanujaként felidézni. Ő az egyetlen ember Európában, a ki ma is azt a mesterséget gyakorolja, amelyet legalább ötvenezer esztendővel ezelőtt is gyakorolt az emberiség. Sőt szakasztott azon módon gyakorolja, mint az őshajdában.

Itt tehát nem változott a divat. A művészeti irányok és technikai vívmányok nem avatkoztak be ennek az embernek mesterségébe. Egyszer, de csak egyetlen egyszer, ütötte fel itt a fejét a szecesszió: de ez is igen régen volt, talán a bronzkorszakban, amidőn egy mérész ujító kitalálta a bögrének korongon való gyártását. Ez ellen valószínűleg élénken tiltakoztak a bronzakadémiák, de úgy látszik, hogy az ifjuság ismert erőszakossága gördített, mert a gölöncsér máig is használja a korongot. Néhanéha mégis elpártol tőle, amidőn szabadon alakít, minden mechanikus készülnék nélkül. Ilyen tárgyakkal egyre sűrűbben találkozunk az iparművészeti kiállításokon, ami arra mutat, hogy az ősakadémia kibőjtölte az évezredek tekintélyes számát.

Ilyen bögrém van nekem is.

Amit kezembe veszem és megsimogatok fekete, kerek természetű eszembe jut az a két kéz, amely ezt a bögrét a nedves anyagkorában épp úgy simogatta, hogy megkapja a kellő formát. Előbb a tenyér, aztán az ujjak végigsiklottak rajta, hol erősen, hol meg nagyon gyengéden, néhol pedig csak annyira, hogy a kéz meleg nedvessége egy lehellelyt simitson rajta. Így dolgozik az igazi gölöncsér, a művészi érzésű. Formáló gesztusából sok átsiklik az engedelmesség agyagba: a gölöncsér lelkének egy pár atomja költözködik a bögrébe. A magasabb művészeteknél ezt érzésnek nevezik, de a szegény gölöncsért kevesen taksálják ily magaslatokra.

A gölöncsér aztán odatartja a művét az ég ellenébe vagy az ablak ellenébe. Most látja, hol kell egyet lendíteni a körvonalon, a silhouetten. És megrendíti azt a vonalat. Azután forgatja, hogy minő profilt mutat erről meg arról az

oldaláról. Nem kajla, nem pupos-e? Habbaj esett a vonalon, az a simogató ujj addig simogatta, amíg helyessé lesz. És simogatta szeretettel, mintha az a sárga agyag a gyermeke szőke haja volna. Simogatta szeretettel, elnéző szelíden javít békétüréssel, akár a jó szüle. Egész lelkével részvesz a bögre megszületésében. Ő az őromapa. Az ő gyermeke ez a kis fekete. Rajta van a családi hasonlóság, mert ezt csak Pintér József uram formálja így. Belé van zárva a szeretete, a gondossága. Tehát a szíve. Sőt belé van zárva a pere hevülése vagy nembánomsága, a pityókossága vagy komolysága, a csaláflintsága vagy józan becsülete. Az engedékeny, puha agyag minden lehellelyi nyomot fölvesz magára. Fotográfia, sőt életrajz. De leginkább jellemrajz. Minden bögre, amely így készül, cserébe vájt okmány egy emberi lélekről, akár Intimin a sumir agyag táblája.

Igy formált az ősember is, akinek ötvenezer éves cserep it most ásimogatta ki a tudomány. Ő is ezt a munkát végezte, méz pedig betű szerint így. Egy körömfeketényivel sem másképpen. Amikor a nyirkos agyag a keze közé került, épp így szikrázott belé a lelke, a kedélye, a jelleme. Minden úgy történt itt akkor is, mint ma a gölöncsér műhelyben. Akkor is más volt az ember, mihelyt a nyirkos agyag formáló keze közé került, mint egyébb időkben. Akkor is a munka szelíd lázát érezte, a terem és gyönyörűségét, valóságos agyag-inspirációt. Akkor is tudja, hogy mit formál, az valami különleges érték, amelynek atyafiságos becsé is van. Akkor is élvezett az ujjá puha hegye, amidőn végigsiklott a bögrén, akkor is akaratos lendüléssel nyomta, terjengette a puha anyagot. Az ő gölöncsérrem és az ősgölöncsér egy. Semmi észrevehető különbség sincs közöttük. A munkáik is tökéletesen egyformák.

Ha e mellé a kis fekete bögre mellé odafektetn a világtörténet tiz vastag kötetét: akkor kél a a respektusom. Minő semmi ez a tiz kötet, ami tele van mulással, ehamvadsággal s minő nagy ez a bögre, amelyen számlálatlan évezredek mit sem változtattak.

Kell hogy több legyen ebben a bögrében, mint az a vegyi formula, amelyről a cikkem elején írtam. Ha kissé elgondolkozom rajta, rá is jövök. Az van ebbe a kis fekete bögrébe zárva, a mi változatlan kincse az emberiségnek s ami az egyetlen örök s állandó, amióta ember lett s ember lesz a föld vidékein. Ez a mindennek felett szuverén és örök uralkodó talán a művészet.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 18.

Érdekessége a mai ülésnek, hogy Bánffy Dezső báró is beszélt. Nagy fekete táskával kezében, paksamentával a hóna alatt jött be az újpárt vezére a Hazba. Ma szólat fel egyébként, hogy a paritás meglegyen, Szeged másik követe is Polczner Jenő. A tört pedig Szeged vidéke Hódmezővásárhely képviselője, Endrey Gyula vezeti be.

Elnök: Jakabffy Imre. A jegyzőkönyv hitelesítése után a napirendre tértek át, a civillista felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Endrey Gyula: a mai nap első szónoka. Amikor a kormányelnök a minap a civillista felemelését indokolni akarta, próbálta, szóló azt a megjegyzést tette, hogy gazság ez a javaslat. Az elnök ezért rendre utasította, a mi nem von le semmit abból, hogy az ellenzék a törvényjavaslaton felháborodott. Érthetetlen is, hogy a chlopii hadparancs után ide mernek a nemzet elé állítani, hogy tőle két milliót kérjenek, olyan udvartartásra, a mely nincs. A nagy többségben egyetlen ember támadt, a ki a civillista védelmet el merete vállalni. Ez az ember Dániel Ernő báró volt, az a Dániel báró aki unokája és örököse Kiss Ernőnek, örököse azonban csak a vagyonnak és nem az érzüetnek is. A többség azzal okolja meg a hallgatást, hogy nem akar időt pazarolni. Csodálatos, hogy a mikor nemzeti kérdések ke ülnek szóba a többség mindig azt mondja, hogy ne vitázzunk, mert az időpazarlás. Majd megmondja a nemzet, hogy ki az időt és pénzt pazarló, az ellenzék vagy a kormánypart. Majd azt fejtegette, hogy milyennek kell lennie a magyar udvartartásnak. Meri-e a kormányelnök állítani, hogy van magyar udvartartás? Meri-e Dániel állítani, hogy van magyar udvartartás?

Kubik Béla: Persze, hogy meri!

Endrey Gyula: Én is azt mondom, hogy Dániel meri és ezzel tullez Dániel profétán mert vakmerő. Boszorkányos dolog ez a javaslat, olyan dologra kér pénzt a mi nincs. Mikor aanyi nyomor az országban, semmi lojalitással nem bafolyásoltatja magát idejében, s azért nem szavazza meg ezt a javaslatot, (Helyeslés a baloldalon.) Az, hogy legalkotmányosabb király nem illeti meg többi öfelségét, a mióta a chlopii hadparancs megjelent. (Taps a szélsőbaloldalon.) Van királyi paloták, fegyves és nagy, de lámpással sem találják benne a királyt. Nagy szerencsétlenségnek tartja ezt a javaslatot, és azért nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon.) A régi uralkodók humánusabbak voltak. IV ik Henrik azt kívánta, hogy vasárnaponként legalább, tyuk kerüljön a parázst fizekába. Most azonban még ezt a tyukot is kiveszik a fézeréből; hogy legyen mit enniök a léha tányérvalóknak. (Éljenzés a baloldalon.)

Polczner Jenő szintén ellene beszél a javaslatnak. Nem szavazná meg még a régi civillistát sem mindaddig, a mig magyar udvartartás nincs, de nem szavazza meg mindaddig, azért sem, a mig törvénybe iktattuk, hogy a király és a királyi család tagjai fel évig Magyarországon tartoznak lakni. Költséget csak a magyar királynak, és csak a magyar udvartartásnak hajlandó adni. Elvitázzhatatlan jogunkat, a külön udvartartáshoz látjuk Deák törvényében a 1867. évi XII. cikkben. A törvény ki mondja, hogy az udvartartás nem közös ügy. Ha pedig nem közös ügy, akkor önálló a magyar udvartartás, azaz önállóan kellene lennie. Már azért is kellene magyar udvartartást teremteni, hogy mágnásaink, a kiket az udvar Bécsbe von, itt költsek el millióikat. Az udvartartás hatását nem érzi, sem a magyar ipar, sem a magyar társadalom. Bécs t építik, Bécsét gazdagítják az uralkodó és az uralkodóház tagjai.

Magyarországot néptörzsnek nézik odafönt, a mely arra jó csak, hogy pénzt adjon a mikor szükséges. Ilyen körülmények között nem szavazza meg a javaslatot. (Éljenzés a baloldalon.)

Szünet következett.

Szünet után Bánffy Dezső báró bé-

szélt a javaslat ellen, melyet azért nem fogad el, hogy alkalma legyen ezen kérdéssel is az egységes nemzeti állam szempontjával foglalkozni. Visszautasítja a kormányelnöknek személyére vonatkozó megjegyzéseit és csatlakozik Apponyi Albert gróf határozati javaslatához.

Bánffy báró után Eötvös Karoly mondott nagy beszédet szintén a javaslat ellen élesen támadva Tisza István gróf személyét.

Tisza István gróf azonnal válaszolt és erélyes hangon, pártjának megújuló tetszése mellett visszautasítja Eötvös Károly személyes kérdését.

Az érdekes és minden tekintetben tartalmas ülés 3 órakor véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** Kovács József polgármester elnöklésével folyó ügyek elintézésére tanácsülés volt tegnap délelőtt a városháza tanácstermében.

Kettős gyilkosság.

Saját tudósítónktól.

Vác, 1904. júl. 15.

Megrendítő és borzalmas kettős gyilkosság történt Vácon tegnapi virradó reggelre.

Péntek délután a bécsi gyorsvonaton egy előkelően öltözött fiatal ember érkezett ide egy fiatal hölgygel. Megérkezésük után az itteni Culia-szállóba hajtottak, a hol szobát béreltek. A bejelentő cédulára ezeket írták: Rajnay Béla nyomdatulajdonos és Ürményi Anguszta.

A fiatal pár a pénteki és a szombati napot a szállodában töltötte és csak szombaton délután távoztak lakásukról a hol rövid séta után csakhamar visszatértek. Este a szállodában megvacsoráztak, és vacsora után csakhamar nyugalomra tértek.

Vasárnap reggel négy egymást követő erős dördülés hallatszott ki a fiatal pár szobájából. A szálló személyzete, rosszat sejtve, be akarta törni a szoba ajtaját, és azt a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehetett megtenni.

Rögtön jelentést tettek a váci rendőrkapitányságnak, a honnan a kiküldött rendőröknek csak fejszecsapással sikerült a szálloda szobájába behatolni. Az öngyilkosok ugyanis tettük elkövetése előtt a szoba ajtaját erős vaskapcsokkal zárták el, s a szekrényt is az ajtó elé tölték.

Midőn a rendőrség emberi a szobába beléptek, fojtó füstszag tödült ki az ajtón. Az egyik ágyban a fiatal hölgy feküdt holtan, a másikban pedig a fiatal ember.

Az ágyruha petroleummal volt leöntve s mindkét ágy alatt égő gyertya borította lángba az ágyneműt.

Aztalton egy kis irás hevert a következő tartalommal:

— Mindenünket eladtuk, semmink sincs, temessenek együtt.

A rendőrség a holttesteket azonnal elszállította a gyilkosság színhelyéről, s

megindította a vizsgálatot, melynek során eddig annyit sikerült megállapítani, hogy az öngyilkosok szerelmi bánatban követték el a gyilkosságot és Gyomára való s hogy Ürményi Anguszta egy nyugalmazott színész leánya. A fiatal ember 25 éves, a leány pedig 19 éves volt. Mindkettőt Vácon fogják eltemetni.

EGYHAZ és ISKOLA.

Értesítő a hajduböszörményi ev. ref. főgimnáziumról. A hajduböszörményi ev. ref. főgimnázium igazgatósága beküldötte az elmúlt tanév értesítőjét. A füzetben első sorban ott találjuk Kobos Samu igazgató szép beszédét, melylyel a tanévet megnyitotta. Beszédében a nagy Boeckait dicsőítette és a tanulókat a szabadsághős erényének követésére buzdítja. Az intézet adatai között azt találjuk, hogy az előmenetel nem felelt meg a kívánalmaknak. 173 tanuló jelentkezett vizsgálatra, kik közül 57 bukkolt el egy vagy több tárgyból. A bukkantak javarésztben az alsó osztályokból kerültek ki és mi csak helyesebb tudjuk a tanárok szigorúságát. Akiben nincs tehetség és szorgalom, azt nem szabad tesztelni az osztályokon, hanem idejében más pályára kell terelni. Az iskola bizafias ünnepeket rendezett a hazafias érzés ápolására. — Az értesítő meleg hangon emlékezik Svégő Gáborról, ki az igazgató tanács elnöke volt. Az intézetben 13 tanár működött, amonkivül 4 tanerő tanította a rendkívül tárgyakat, a vallást három hitoktató. A tanulók közül többen tanultak gyorsírást és francia nyelvet, éneket és zenét. Brettségre 10 tanuló jelentkezett, kik közül 8 sikerrel végzett.

H I R K.

Nyári séták.

(Víz, víz, víz!)

Nem szívesen sétálunk ebben a szaharai forróságban, mikor az eszfalt megolvad és még a lombos erdő sem ad üdülést. Ezek óta nem volt ilyen száraz és forró a levegő. Valóságosan szenvedünk a nagy hőségben. A pénz van, az megy a magas Tátrára, akiknek nincs az itthon marad és hős italokkal üzi el a meleget. Az utcák dél felé a hőség miatt néptelenek és ak teheti nem jön elő lefüggönyözött, árnyékos lakásból.

Vasárnap délután, mikor a munka szünetel és a szegényebb néposztály is pihen, a nagy meleg dacára tengernép rajzolt a nagyerdőn. Üdülni mentek, de bizony keservesen csalódtak. Az erdő, a park valóságosan uszott a porlevegőben. Egy levél sem mozdult a rekkenő hőségben. Az a száraz, finom por megrontja a erdő levegőjét, lerakódik a tüdőre és égíti szemünket. Egy üdülő helyünk van: a nagyerdő, de ez ma holnap élvezhetetlen lesz a por miatt, mely a járókelők lábai nyomán felszáll és vastag rétegekben rakódik le a lombokra.

Hát még bent a városban milyen a levegő? Az öntöző kocsik egész nap szórják a vizet az ut kiszáradt, forró testére, a másik pillanatban azonban a nap heve felszártja az utat. A városi tanács mindent megtesz az utcák üdöntartására, de képtelen a rettenetes hőségben sikert érni az öntözés munkájával.

Isteni gondviselés, hogy valami járvány nem támad ezen hőségben. Amde jobb a veszedelmet megelőzni és a jövőre nézve a közegészségi viszonyainkat megjavítani. Erre nézve kedvező eszközül kínálkozik a vízvezeték és csatornázás kiépítése, mert míg ezek meg nem épülnek, városunk nem illik be a modern városok keretébe. Ezt a művet ellenezni nemcsak könnyelműség, de egyenesen bűn, bűnös merénylet az ember élete ellen. Mert első az egészségnek biztosítása, ennek megtartásához pedig nagyban hozzájárul a városban öszegegyülemző szennyvizek levezetése és városnak jó vízzel való ellátása. A költséget itt nem szabad sajnálni, legfeljebb azon lehet sajnálkozni, hogy a minden tekintetben haladó és erősödő Debrecen ez ideig még nem hajtotta végre ezt a fontos és elsőrangú ügyet.

A vízvezetékre és csatornázásra vonatkozó tervek ki vannak dolgozva. Most már csak az kell, hogy ezen kettős nagy műre pénzünk legyen. Szorgalmazni kell tehát a nagy költséget és ennek egy részéből fedezni csak előállítási költségeit. Ez az elsőrendű, égető kérdés megoldása most már kötelessége a városnak és a ki ellene van e kettős mű kiépítésének, az ellensége nagy önmagának, mint embertársainak. Halogtatást ez a fontos közegészségügyi kérdés nem tűri el és mindannyiunknak azon kell lenni, hogy az ige testet öltsön.

Aldozott ez a nemes város polgársága sokkal kisebb jelentőségű alkósokra szavazatot, nem kérdezve, lesz-e befektetett millióinak erkölcsi és anyagi sikere. És a legtöbbször idegen oltárookra kellett áldozatot letenni. Az a pénz azonban, melyet a vízvezetékre és csatornákra szavazunk meg a mi javunkat, a legfőbb jót: egészségünket fogja szolgálni.

Nem tudom, nem akarom elhinni, hogy törvényhatósági bizottsági tagjaink közül csak egy is volna, ki a város főmérnökeinek szakszerű felvilágosítása után ellene mondana ama mű kiépítésének, melylyel egészségügyi viszonyaink megjavulása biztosíthatnák.

Lépfene egy uradalomban.

Az emberi telhetetlenség borzalmas módon bosszulta meg magát a Hartstein Nándor hajduszentgyörgyi uradalomban. A rémes esetről a következőket jelenté tudósítónk:

A napokban lépfene következtében eldöglött egy üsző az uradalomban. Az állatorvos konstatálván a ragadós állapotbetegséget, elrendelte, hogy a dögöt megnyuzás nélkül ássák el jó mélyen. A megnyuzást azért tiltotta el, mert dacára a lépfenének, a tehén husa oly szépen és frissen marad, hogy elkerülhetetlen hogy az esetleges nyuzás megejtésekor a nyuzók ne szereznének belőle maguknak s azt el ne költenék.

Az állatorvos rendelkezése a döglött üszőt az uradalom dögtemetőjébe elásták, éjjel azonban a tanyabeliek kiásták a dögöt s a húsát maguk között szétosztották. A döghusból a tanya csaknem minden embere evett.

A hatás nem is maradt el. Már eddig is hét ember kapta el ezt az irtótató betegséget.

Az uradalom orvosa minden esütörtökön kimegy az uradalomba, így a legutóbbi esütörtökön is ott volt, de a betegek nála nem mertek jelentkezni, mert féltek, hogy a lopásért a tulajdonos megbünteti őket, hanem ennek az elkerülésével Böszörménybe mentek orvoshoz.

Egyikőjüket Farkas Józsefnét tegnap behozták a kórházba, hol Katona Zoltán dr. kórházi orvos azonnal gyógykezelés alá vette s nagyobb műtétet végzett még a tegnapi nap folyamán a súlyos betegen s remélhető, hogy lelkiismeretes tudása és szakképzettsége megfogja menteni a szerencsétlent az élet számára.

Ebben az ügyben a legszigorubb vizsgálat indult meg, hogy kit terhel a vétkes gondat anság.

* **Távíratú üdvözlés.** Vasárnap a tisztviselő kuglizó egylete emlékülépélyt rendezett elhunyt elnöke Kone Elek névnapján évfordulója alkalmából. Egyidejűleg jelenlegi diszelnökét Fauszt Elek kir. tan. pénzügyigazgatót ki jelenleg Vizaknán időzik, meleg hangú távíratban üdvözölte.

* **Zicherman Hermann meghalt.** A jó öreg Zicherman bácsi lecsapta a multkor halálhírét. Most pedig azt a balhiedelmet cáfolta le, hogy a kinek halálhírét költik, sokáig él. Zicherman Hermann a hosszú ideig közkedvelt Debrecen—Nagyvárad Értesítő, az ország egyik legrégebb lapjának volt kiadója tegnap este meghalt. A napokban hozták haza egyik fővárosi szanatóriumából, hol nagybetegen feküdt. Már javulóban volt, tegnap azonban rosszul lett s este meghalt. Az öreg Zicherman bácsit az egész város ismerte és szerette, de különösen írók és hírlapírók körében szerették. Lapját sok — ma már elsőrangú — író szerkesztette. A Zicherman bácsi halála az egész városban nagy részvétet keltett. Temetése holnap szerdán lesz.

* **Gyűlés Szana Rózsának.** A Szabadság szerkesztősége gyűlést indított, hogy a kis binalábu Szana Rózi fűrdőre mehessen és így visszanyerje egészségét. A kibocsátott gyűjtőleveken már megkezdődtek az adakozások, amelyekről legközelebb beszámolunk. Lapunk jószívű olvasóit újból felhívjuk, hogy nyissa meg szívet és erszényét bármily csekély adományra is egy szerencsétlen gyermekleány esdő kérelmének. Hiszen nincs drágább kincse az embernek, mint az egészsége. És e jótékonyssággal azt érjük el, hogy azt fogja visszanyerni. A kis sánta leány augusztus hónap első napján megy fűrdőre, éppen azért kérjük, hogy az adományokat lehetőleg e hónap 25. napjáig sziveskedjenek hozzánk beküldeni.

A Szabadság szerkesztőségéhez befolyt eddig a kis sánta Szana Rózi fűrdőköltségeire:

Debrecen sz. kir. város 20 kor.
A Szabadság szerkesztősége 9 "
A Szabadság nyomdászemélyz. 5 "

* **Vonaton talált holttest.** Tegnap reggel az indulóháznál az egyik III. osztályú kocsi fülkájában egy fiatal ember hulláját találták. Az ifjú jobb halántékán lösebb van, a holttest mellett egy 7 mm. pisztoly. Mellette volt még egy nádpálcá, melyre friss véséssel volt bevésve: Karmel Károly Nyíregyháza. Az ifjú még tegnapelőtt este érkezett a Nyíregyházáról jövő vonattal Debrecenbe. A

kocsikat mikor átvizsgálták, egyik fülkét zárva találták, s csak tegnap reggel nyitatták fel labatossal. Ekkor már Karmel Károly rég halott volt. Az ifjú holttestét további intézkedésig a kórház halottas házába szállították.

* **Az új butorgyár építése.** Megemlékeztünk arról annak idején, hogy Killer Ede debreceni butorkereskedő butorgyárat állít fel. A butorgyár építését már megkezdette Borsódi budapesti műépítész.

* **Krüge holtteste — otthon.** Londonból jelentik: Krüger, a transzváli köztársaság volt elnökét, hazaszállítják Pretóriába és ott fogják eltemetni. A temetésen az angol kormány, amely ellenségeskedés látszatát el akarja kerülni, egy kiküldöttje által fogja magát képviseltetni.

* **Ritka orvosi sikerről számolunk** ba, mely az érdekelt körökben méltó felünést kellett. Bubulapesi la os neje több év óta súlyos tüdőhuruban és asztmikus nehezségekben szenvedett, a mihez két év e ott komoly szívbaj is járult. Ez év tavaszán már legsúlyosabb válságba sodorta a baj a betegat: a már többször fellépett viszkórság állandó jellegét öltötte, az emésztési zavarok elviselhetetleneké váltak, a beteg heteken át eszméletlen állapotban töltött napokat, látóképességét pedig mindkét szemén elvesztette. Orvosai minden reményt feladtak és a keségsbeesett hozzátartozókkal együtt várták az elkerülhetetlen véget. Utolsó kísérletképp dr. Kovács J. fővárosi orvoshoz fordult a család, mint a ki új gyógymódja, a végyógyítás révén országos hírnévre tett szert idült, mások által menthetetleneknek mondott bajok gyógykezelésében. Dr. Kovács tényleg rövid három hónap alatt a szív és tüdőbajt mondhatni teljesen rendbehozta, a mi még nem annyira meglepő eredmény, hisz ilyenek gyakorisága teite gyógyeljárását hírnevessé. Bámulatossá ezen eset az által vált, hogy a nagy hírnevű szemorvosoktól látóidegsorvadásnak minősített szembaj, mely az eddigi tapasztalatok szerint menthetetlenül vakosságra vezet, a kura hatása alatt önként és olég gyorsan visszafelődik, a meny nyíben a beteg látóképessége napról napra javul. Ez oly ritka és meglepő eredmény, mely mindennél meggyőzőbben bizonyítja, hogy dr. Kovácsnak önálló és eredeti gyógymódja igazán egészséges és helyes elvekből indult ki és hivatva van a most divó gyógyírányban nagymérvű és szvedő emberiség érdekében igen üdvös változásokat előidézni. Dr. Kovács intézete Budapest, V., Váci-körut 18. sz. alatt van.

* **Jubiláló tüzoltók.** A szegedi tüzoltó egylet augusztus 27-én nagy ünnepélyességgel üli meg fennállásának huszonöt éves jubileumát. Az ünnepélyre Debrecenből Szikszay Gyula főparancsnok és Pubik Ernő helyettes főparancsnok mennek el Szegedre.

* **A hortobágyi állatorvos helyettesítése** Axmann Gyula hortobágyi állatorvos beteg. A jelenlegi viszonyok mellett a Hortobágy nem lehet állatorvos nélkül, miért is a tanács a Hortobagyra Axmann felgyógyulásáig Steiner Jakabb állatorvost küldte ki.

* **Tisza István szöveget vásárol.** A P. N. tarka krónikájában a miniszterelnökről az alábbi jellegzetes tréfát írja:

Ha Kló ónagysága valamikor egyszer Tisza Istvánról fog akarni írni, az-

kor már az első soroknál földhöz fogja csapni pennáját.

— Az ördög tud eligazodni ezen az emberen nem én!

Talán egyetlen szereplő emberről sem maradt hátra annyi és annyiféle elmentés apróság, mint a mennyi Tisza Istvánról kelt szárnyra máris. Az egyikben vaskezü kényur, a másikban vajszívű emberbarát: az egyikben száraz, kötelességtudó gép, a másikban pedig sziporkázó kedélyfi.

Ime, mi történt vele tegnap.

Amint kijött a képviselőházból, odaszólt a kocsisának:

— Alljon meg egy vaskereskedés előtt, mert a feleségem a lelkemre kötötte, hogy vegyek aprószeget. A szőnyegeket fogja szegezni.

Be is ment Magyarország miniszterelnöke a vasas boltba és megszólított egy segédet:

— Kérek négy krajcárért apró szeget. De jól megmérjék!

Aztán vitte haza nagy diadallal, mint aki jól elvégezte mára a dolgát. De a kegyelmes asszony összezsapta a kezét és rámtüben felkiáltott:

— Jesszusom! Mit csináltál, István! Én már hozattam szeget a szobalánnyal és ez kárba fog veszni!

A miniszterelnök nagy nehezen ocsudott föl ijedségéből, ne aztán megvilgasztalódva mondta:

— No sebjaj, majd visszaviszem holnap... Meglásd, hogy visszafogadják tőlem!

* **Lopás a Homokkertben.** E hónap 14-ére virradóra Hoffner István vasúti kalauz honokkerti lakos udvarába valaki bemészott a kerítésé és a házból ruha és fűérneműet lopott el. A károsult nyomban jelentést tett a csendőrségnek. Hódossy Sándor őrsvezető és Budai István vette kezébe az ügyet és eréyes nyomozás után kiderítet e, hogy a tolvaj Bogdics István jóhis mert homokkerti csavargó. De a tettest közelekre nem sikerült, mert rögtön megugrott és lopott holmikkal vagy árával Budapestre utazott.

* **Nagy per.** A tény a lehető legrövidebben a következő: Varga Imrénének volt egy husz fillár értékű csirkéje. Ezt egy zivataros éjjel Orbán Józsefné elsimította. Varga Imréné pedig bepanaszolta ezért. Nagy a cselekmény büntetőjogi határéje. Paragrafusokba ütközik. Az ok a törvénymagyarzó szerint bíróság: a rendes köznapi ember szerint — élvágy. Vargánének csirkéje volt, Orbánának jó gyomra. De a azonban jó gyomrának, ez a kis csirke igen meg fogja fekdülni.

* **A légszeszgyár irodatiszti állása.** A városi tanács a légszeszgyárnál egy irodatiszti állásra ártéjtést hirdett. Az állásra 11 pályázó akadt. A tanács előbb meghallgatja a világitási bizottság véleményét és csak azután választhatja meg az új irodatisztet.

* **A dalai láma hivatalos elnevezése** Gyak-va-riu-po-ese ami alatt a legmagasabb és legértékesebbet értik a tibetiek. Szó szerint fordulva papok ocsáját is jeleni, ekképpen fejzeve ki keleties fantáziával, hogy valamint a vizek között legnagyobb az ocean, ugy a papok közt leghatározottabb a dalai láma. A jelenlegi dalai láma neve Tubdan Gyanszorol.

* **Csökönyös bérkocsis.** Hiába irás, hiába sz, a bérkocsisok ellen nap nap után felmerülő panaszok nem akarnak

csökkenni. Tegnap Glück Ignác tett jelentést, illetőleg emelt panaszt a rendőrségen a 10-ik számú egyfogatu bérkocsis ellen, mivel az a kitűzött helyen és időben, a megrendelés és megbeszélés daira nem jelent meg, s így Glück a vasútról lemaradván, nagy anyagi kárt szenvedett.

* **Névmagyarosítás.** Schwarz László István és Imre kiskorú debreceni lakosok családnevüknek Sajóra kért átválttatását a belügyminiszter megengedte.

* **A legjobb hivatal.** A legjobb hivatal a török szultán ő felsége miniszterének lenni. Kitűnő jó tulajdonsága már az is, hogy a török miniszternek nincs dolga, baja semmiféle parlamenttel, tehát csak hírből tudja, ha ugyan így is tudja, hogy mi például az az obstrukció. De nemcsak roppant komótos ez a állás, hanem roppant — jövedelmes is. Egyetlen más állam minisztereinek a fizetését se lehet még csak össze se hasonlítani a török miniszterek fizetésével. A török miniszterek között legnagyobb a fizetése a tengerészeti miniszternek, talán kárpótlásul azért, mert olyan kevés a hajója. Az ő fizetése egy millió koronára rug és alkalmasint lehetnek némi mellékes jövedelmei is, mikor például ő excellenciája elfejt megépíttetni egy-két hadihajót, a minék — fölvette az árát. Harmadéve például kiderült egy ilyen eset; de a padissa, az ő végtelen irgalmasságában megbocsátott az ő szórakozott szolgálójának, a kinek az idáig megfakartított vagyonát hatvan millió koronára becsülik az — optimisták. A peszsimisták jelentékenyen — többre. A nagyvezér és a hadügyminiszter fizetése 800,000 korona, a külügyminiszteré már csak 300,000, a pénzügyminiszteré 220,000 a földmívelési miniszteré pedig nem is egészen 130,000 korona. Bizony ezek gyönyörű summák, de kétségtelenül — megérdemlik az excellenciás urak.

* **Halálozások.** Debrecen városában az elmúlt vasárnapon és hétfőn a következő halálesetek fordultak elő: Sütő Jolán ev. ref. 2 hónapos, Gáspár Erzsébet ev. ref. 18 éves, Törő Báliát ev. ref. 67 éves, Boóz Mártonné szül. Gubás Mária róm. kat. 47 éves, Juhász Gyula ev. ref. 2 hónapos, Szathmári Margit ev. ref. 1 hónapos, Szabó Róza ev. ref. 8 éves, Egri Mária Izs. 83 éves, özv. Lámfalusi Istvánné Kópis Zsuzsána ev. ref. 74 éves Varga Mihály ef. ref. 5 hónapos, Balku József ev. ref. 38 éves.

* **A horváth csendőrök.** Bajáról jelenté lapunk tudósítója, hogy ott nagy izgatottságot kelt a városban két horvát csendőr önkényes eljárása. Ezek a csendőrök Bajára jöttek és anélkül, hogy az ottani rendőrséget értesítették volna, elfogtak és magukkal vittek egy Hornyák András nevű embert, a kit azzal gyanúsítanak, hogy Horvátországban lopást követett el. Hornyák védője jelentést tett a dologról az igazságügy-miniszteriumban. Schesbner rendőrfőnök pedig értesítette a dologról a zágrábi rendőrfőnök.

LETZTER JOZSEF fényképészfestészeti és fényképnagytási műterme, Piac-utca 44 dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatban.

* **Könnyű nyári ingek és alsóadrágok Feketénél.**

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rácz Károly** zenekara játszik.

Miért is nem tudlak feledni . . .

(Lakadalmi jelenet.)

Ki ne ismerné azt a csinos dalt, melyben így zeng a költő:

Rózsabimbó pattan,
Három a csók csattan
Csitt, csitt, csitt. . .

Egy ilyen csókesattanásról kaptunk hírt a vidék egyik előkelő községéből. E kis történetben benne van a hagyományos régi szerető és egy darabka abból, amit romantikának nevezünk.

Diszes lakadalm volt abban a bizonyos községben. A daliás vőlegény sugárzó arccal lépett a polgári anyak nyvvezető elé. A menyasszony arca azonban ott ült az Arany János által megénekelt asszonyi bu. Kis szívének nem volt elég ez a boldogság, mert ő másnak ígérte kezét. De a szülők másképen határoztak és az a szép leány végre is belenyugodott abban, hogy annak a daliás fiatal embernek lesz a felesége, akit nem s eretelt. . .

Módos volt az ifju pár s azért vig lakodalmat üttek. Szólt a muzsika s a vályogvető barna fiuk nyirettyüje csakugy zörögte a csárdásokat. E bájhangok közepett meg se hallatszott az a suttogó beszéd, melyet a menyasszony folytatott régi ideáljával. A vőlegényt közrekapta a tisztas násznagyok s észre sem vette, hogy menyasszonya pazarul szórja mosolyait egykori imádójára.

A szép menyasszony arca olyan volt, mint a pattanó rózsabimbó, míg a titkos imádó csókja pedig csattanó volt elannyira, hogy akinek fülei voltak a hallásra, e csattanást meghallotta. Így történt azután, hogy a daliás vőlegény is figyelmes lett e csattanásra és a táncolók közé vegyülve egy gyakorlott gáncsvetéssel felbuktatta a gyanutlanul csókolódzó szerelmeseket.

Természetesen erre a jelenetre lón bábeli zavar, melyet felhasználva a demokrata világ notabilitásai, elléptek a lagziból, magukra hagyva az ifju párt.

A vendégek távozása és a hős szerelmes kámforrálása után az új férj számonkérő székét tartott a csókot diffikultálta és a vadonatúj menyecskének nyomós argumentumokkal magyarázta meg hitvesi kötelességeit.

Künn pedig a kíváncsi nászasszonyok hallva a vőlegény prédikációját, elkezdtek dudolni azt a nótát, melynek első sora így hangzik:

Az asszony ingatag. . .

(K)

Budapesti rendőri hírek.

— Saját tudósítónktó. —

Budapest, július 18.

A Ferenc-köruti dráma.

Makkay Iván bankhivatalnok szerencsétlen áldozatát Makkay Ivánnét, született Hollóssy Jankát ma bevették a törvénytörési orvostani intézetben. A holttestet Ajtay K. Sándor egyetemi tanár és Gyulay dr. tanársegéd boncolták. Megállapították, hogy a szerencsétlen asszonyt fulladás ölte meg. Egyébként teljesen egészséges volt. A boncolás után a holttestet kiszállították az újtemető halottas házába, ahonnan ma délután 4 órakor temetik.

Utonállás.

Zellner Tibor lakatos tegnapelőtt este a külső váci-uton hazafelé tartott. Utközben egy férfi szegődött mellé és beszélgetve folytatták az újokat. Az ismeretlen egyszerre megragadta Zellner és 2 forintot követelt tőle. Zellner azonban rendőrért kiabált. Két rendőr nyomában a helyszínre érkezett és az utonállót letartóztatta. Ez Leo Ferenc 23 éves csavargó, aki lopás miatt többször volt büntetve.

Verekedő gyümölcsoltvajok.

Szövek Mátyás cipészmeister már régebben észrevette, hogy a sashegyi dőlőn levő gyümölcsös kertjét veszedelmesen megdözmálják. Tegnap lesbe állott és meg is lepte a tolvajokat, 6 férfi és 3 nő volt. Ezek azután megtámadták Szöveket, akit úgy összeverték, hogy a mentők súlyos sérülésekkel szállították Hernád-utca 11. számú lakására.

A jó kedvű vőlegény.

Bognár József kőműves tegnap tartotta a lakodalmát Teleki-utcai lakásán. Az újdonsült férjnek széles jó kedve kerekedett és nagy dalolással ott hagyta a násznépet. Elment sógarának Teleki-utca 9. szám alatti lakására, ahol pusztá kézzel bevverte az összes ablakokat. Az üvegdarabok azonban felmetszették a kezén a ereit. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

Megtámadott rendőrök.

Az éjszaka kőbányán Szabó Imre és Közmayer György majoroslegények, továbbá Rimayer Jakab 32 gyalogezredbeli közlegény nagy duhajkodva járták végig az utcákat. Kincs Imre és Fekete József rendőrök felszólították őket, hogy csendesebben viselkedjenek. Erre a részeg társaság a rendőrökre támadt, azokat letépték és agyba főbe verték. A duhaj legények közül Szabó Imrét elfogták. A többi elmenekült.

Betegség elől a halálba.

Ehrenfeld Jakab 65 éves szabómester ma reggel a Holló utca 1 számú ház második emeletéről az udvarra ugrott. Nyomban meghalt. Régóta veszedelmes idegbsj gyötrötte. Néhány héttel ezelőtt hagyta el a kórházat, ahol ki jelentették, hogy baja gyógyíthatatlan kínzó szenvedésétől akart megszabadulni holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

EGYLET

A polgári asztaltársaság tagjainak figyelmébe. A szegény gyermekek felruházásának céljából alakult asztaltársaságunk, e hó folyamán 8 éves fennállását egy sikeresnek ígérkező gyermekünnepélyvel összekötve, ünnepélyesen szándékozik megülni, mely alkalomból a kerthelyiség kis Ós-Budavárra lesz átalakítva, hol a kiesinyek szórakoztatására színpadok és külföldi játékszerek lesznek felállítva. Az ünnepély érdekességét az előzőeken gazda meglepetései nagyban növelik, egyúttal óráulhatjuk, hogy több hölgytag is közre fog venni az estély sikerén. Ennek és még más fontos ügyeknek tárgyalásának céljából a T. tagok felkértek, hogy ma, azaz 1904 július hó 19-én este fel 9 órakor a szokott helyen (a Diéber söresarnokban) mennél számosebben megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

TAVIRATOR.**A japán-orosz háború.**

Dasicsar, jul. 18. A japánok hat hadosztályal nyomulnak előre a vasutvonal mentén. Az orosz sereg hadállása kedvező.

Jukan, jul. 18. Az oroszok Jukan-nál föltartóztatták a japán seregek előnyomulását. A japánok ezer embert veszítettek.

Tokio, jul. 18. A japánok hajórajja a kaicsui erődöket egész napon át lövöldözte. *Portartur ostroma már a küszöbön van.*

Berlin, jul. 18. A japánok Port-Artur elfoglalásában ismét előrehaladtak; egy csapat közelítette meg a Kwantung félszigetet körülbelül 15 km.-re a vártól. A fontos események így erről az oldalról sem fognak soká várni magukra. Egy magánsürgöny, a melyet csak a legnagyobb akadályokkal lehetett továbbítani a következőt mondja:

Tienszin, jul. 17. A japánok július 4-től körülbelül 30,000 embert helyeztek el Taube Baiban, Port-Artur északi részén egész flottájuk védelme alatt. Az oroszok kevés ellenállást tanúsítottak. Az általános támadást rövid időn belül várják Port-Artur ellen. Tekintve, hogy a

tenger jelenleg nagyon csöndes, semmi sem akadályozza a tengeri hadműveleteket.

Himlőjárvány.

Sopron, július 18. Bécsből érkezett Thöerring virágkereskedő Sopronba, ahol hirtelen megbetegedett. Városszerte nagyon tartanak a betegség terjedésétől, mert Bécsben jelenleg himlőjárvány pusztít.

Tüzek az országban.

Toma-Ujfalu, július 18. Itt tegnap tűz ütött ki, amelynek a két templom, az iskola és harminchat ház a melléképületekkel együtt.

Zsolna, jul. 18. Ma a belvárosban több ház kigyulladt és le is égett. A tűz es. kamaráscsapat a külvárosra is, ahol sok ház pajtája elhamvadt.

Hirek Törökországról.

Konstantinápoly, jul. 18. Eddig nem nyert megerősítést az egri-palánkai zavargásokra vonatkozó belgrádi hír. Bardazavargásokra és merényletekről sem érkeztek újabb jelentések. A porta arról biztosít, hogy ezeknek megakadályozására szigorú intézkedéseket tett.

Konstantinápoly, jul. 18. Diplomáciai (vás) dicsőre is alkalmazták a vámhatóságok az új bélyegtörvényt külföldi alattvalókra. Ezeket kiktatták, hogy ne fizessenek és ha fizetniek kell, tiltakozzanak az ellen. Ugy látszik, hogy Anglia, Franciaország és Németország, melyek ugyancsak azonos tiltakozó jegyzéket nyújtottak át, nem ellenkeznek azzal, hogy bizonyos feltételekkel elfogadják a bélyegtörvényt. A porta reméli, hogy tekintettel a reformok és a bandamozgalom elnyomására szükséges katonai intézkedések nagy költségeire, végre is az összes hatalmak el fogják fogadni a törvényt.

A porta értesítette az entente nagykövetségeket, hogy hradó utján helyt adtak ama kívánságuknak, hogy a tizedbehajtási rendszert a monasztiri vilajet újabb tíz falujára is terjeszszék ki kísérletképen.

Gabonatözsde.

Budapest, július 18. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt Lanyha irányzat mellett 50,000 métermázsa került forgalomba 5-10 fillérig olcsóbb árakon. Egyébb gabonanemek közül rozs 5 fillérről olcsóbb Idő: meleg.

Buza áprilisra	9.26-27
„ októberre	7.05-06
Rozs áprilisra	6.71-72
„ októberre	5.72-73

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A falurossza halála Ujhida fehér-megyei községben valóságos falurossza volt Ács István földmives. Erős kötekedő és izgága természetű ember léte, folyton veszekedett falujabelijeivel. Mult év október 18-án ott iszogatótt, dalolgot a helybeli Faukovics-féle korosmában, midőn egy sereg ember tért be. Ez sehogysem tetszett Ácsnak, ki folyvást kötekedett a jövevényekkel. — Hányan vagytok ti híres legények? Kérdezte fitymálva a legény, s mivelhogy választ nem kapott, újra odaszolt:

— Vagytok-e huszan, ti gyávák? A csendesen üldögélő társaságból erre odaszolt neki Kripesi Szabó József.

— Elég tenéked egyikünk is.

A közbeszólásnak verekedés lett a vége s ezenközben úgy helybenhagyták Ács István, hogy agrázakódás folytán néhány óra múlva meghalt.

A csendőrség elfogta a verekedőket névszerint: Kripesi Szabó Józsefet, Kripesi Szabó Istvánt, ifj. Hegedűs Istvánt, Rác Józsefet és Juhosi Györgyöt, kiket emberölés miatt helyeztek vád alá. A Székesfehérvári esküdtbírótság csupán Juhosi Györgyöt mondotta nem bűnösnek, a többieket erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyostesti sértésben mondotta ki bűnösöknek mire ez eljáró törvényszék Rác és Hegedűs vádlottakat 5-5 évi fegyházra és a két Szabót egyenkint 3 és fél évi börtönre ítélte. A kir. Curia Sebestyén Mihály elnöklete alatt ma tárgyalta az ügyet s Katona Béla koronaügyész helyettes indítványára hozzá járult az ítélethez.

Mosó férfiruhakelme

Sepsi Szt.-György-i

magyar gyártmány, ●

I öltönyre való

● ● 3.50—5 forintig,

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégénél,

Debrecen, Kistemplombazár.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a hatlyu szabadgyógyszertárban.

**Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár DEBRECENBEN.**

BUTOROK.

a legnagyobb választékban, jutányos árban, izléses és legszolidabb kivitelben csakis

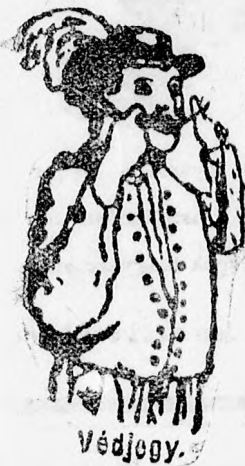
Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,
főpiac, a főtőzsdével szemben
kaphatók, hol úgy a legszerényeb
mint a legdiszesebb menyasszonyi
kelengyék, szobaberendezések
sédisztések kifogástalanul esz-
közöltetnek.

Hajdusági
Bajuszpedró.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdu-
sági bajuszpedró használá-
sát, mely legjobb
az összes bajuszpedró
készítmények között. A
bajuszt nem törí, nem
lépi, mindég szép állás-
ban tartja és soha nem
keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér

Kapható:

Dr. Rothschenk V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám
Valamint Tóth Béla gyógyszerésztárban

Magy. kir. államvasutak.

Igazgatósága.

119985—1904. F. IV.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik hogy
a vasuti kocsikban és az állomási
helyiségekben elhagyott tárgyak
um.: bőrömdők, táskák, kalapok,
ruha és fehérneműek, botok, nape-
nyők és esernyők stb. az alább fel-
sorolt állomásokon árverés alkalmá-
val azonnali készpénz fizetés
mellett el fognak adatni.

Arad állomáson 1904. július
20-án d. u. 2 óraker,

Szeged állomáson 1904. Július.
21-én d. u. 2 óraker,

Debrecen állomáson 1904. Ju-
lius 26-án d. u. 2 óraker

Budapest, 1904. július hóban

Az igazgatóság.

(Utányomás nemdíjaztaték)

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobblábbeli fényszerítő és fényerém mindenféle világos és feke bőr-
nemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált pe-
csétes, sárga vagy barna bőrtnek a Lyosin egészen új fényt ad.
alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-kő ut 24. (Briefadresse Wien III
Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapható

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a

Serail-puder. Kiváló finom arczo-
három színben, fehér, rózsá és krém
1 doboz ára 1 korona.

Epe-szappan.

o kenőcs használatához o

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Serail-kréme. nappali használatra

Kapható: **Dr. Rothschenk V. Emil, Mihalovics
István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László**
Balázs Ólón gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna
urak droguerájában.

Továbbá a készítmel **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárban

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Építkezési idényre

ajánlok: honi és budweisi porcellán kály-
hákat, öntött vas és meidinger köpeny-
nyes kályhákat. fa és szénfűtésre. o o
Kerti felszerelések, mint padok, székek
és asztalok vasból, fényezve és kerté-
szeti eszközök. o o o o o o o

Háztartási felszerelések: Zománcozott edé-
nyek, fényezett áruk, fürdő kádak, jégsekrények,
vasbutorok, gyermekkocsik stb. o o o o

TÓTH GYULA

vaskereskedő,

Debrecen, Piac utca 20 és 27.

**Étvágytalanság,
emésztés-hiány,**

a rohatsi Tempel forrás viz rendszeres ivása által elmúlnak. A Styria viz erősebb, hatásosabb is. Kaphatók:

Hoffmann Józsefnél,
B u d a p e s t, B á t h o r y - u t c a 8.

Fényképező gépek,

lemezek, filmek előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban, gyári áron részletfizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debrecen, Városház épület.

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

„M A Y E R“ gépgyár

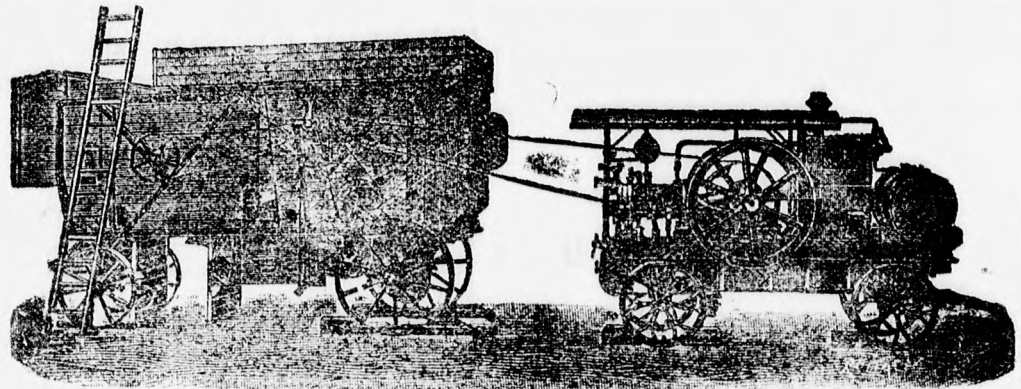
vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezetű} Benzin- és szivó-gézmotorokat ^{-50. lóerőig}

Benzin-motoros cséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva

Malomépítész: Uj hengerek, minden e szaknába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. kir. víznyomású borsajtók.
Osborne D. M.-féle világ hírt amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselője

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve * Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-ik SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arcszépítő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem

sziroz, tehát nappal is használható és az arcnak üdéséget, finomságot és hűvös vázát kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló eredménynyel használható arcvörösség, májfolt, szemör, szepő és egyéb tisztáltságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A krémhez használ-

Harmat-arcpor, mely az arcnak üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás és crème színben. Kiváló illata, teljesen ártalmatlan volta és finomsága által vetekedik minden más készítménynyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbadoz

ára 50 fill. Nagyobb dobozó 1 és 2 kor. **A Molitergin** a legkiválóbb

szem kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek helyeszerű légységet, bársónyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- és kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem sziroz és nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeiket vagy arcbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá teszi. Megbarázt kezeiket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Dr. Borsos féle

Kövényi-hajszér. Meggátolja a hajhullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését és megóvja a fejbőr betegségeitől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem sziroz. Nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszér ára 1 vagy 2 korona.

Kövényi hajkenőcs. Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik és inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból és ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszér. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Iztelen csukamáj olaj

teljesen iztelen szagtalan készítmény, mely undok nem okoz és e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor. China vas bor. **Egy üveg ára 1 korona 60 fill**
Condungó-bor. **1 korona 60 fill**
Pepsin-bor.

Szemeredeti tartóból kiváló gondnal készült gyógyszer, étek melyek gyógtékintetében versenyeznek minden e nemű készítménynyel. Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszer. különlegességekből.